

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Bellegambe è Societate Jesu Theologi,
Enchiridion Theologo Practicum Tripartitum, De Ivbilæo
Ecclesiastico**

Bellegambe, François

Coloniæ Agrippinæ, 1700

Sectio XIII. De Votis Castilatis Et Religionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42093

S E C T I O XIII.

DE VOTIS CASTITATIS ET
RELIGIONIS.

Q UÆST. I. Quot sint Vota Summo Pontifici reservata?

RESP. Quinque; scilicet Votum peregrinationis Romanæ, seu ad Limina Apostolorum: Compōstellanæ, seu ad S. Jacobum; & Jerosolymitanæ, (quod vocatur Ultramarinum; sive sit in subsidium Terræ sanctæ, sive solius devotionis ad invisenda loca sancta Jerosolymæ: de quo Sanchez in Decal. l. 4. c. 40. & 77. Lessius De Justit. l. 2. c. 40. n. 122.) Votum Castitatis & Religionis.

Quare illorum dispensatio vel commutatio per nullam Bullam censetur concessa, nisi exprimatur. Quæ enim speciatim reservantur, ea specialem & expressam concessionem postulant; ut habes apud Layman

c. 8.

c. 8. n. 7. Quando tamen Bulla concedit, ut solet in Jubilæo, potestatem commutandi omnia vota, exceptis votis Castitatis & Religionis; hoc ipso dari potestatem commutandi vota triplicis illius peregrinationis, docet ipse usus & consensus Doctorum, fundatus in exceptione firmante regulam in non exceptis; de quo Sanchez *sup.* n. 18. & 19.

Q. 2. Qualia debeant esse ista vota, ut censeantur reservata?

R. Quia votorum reservatio odiosa est, quippe quæ potestatem ordinariam restringit, & diminuit; ideò strictè interpretanda est, & intelligenda de votis certis, absolutis, & perfectis trium illarum Peregrinationum, Castitatis, & Religionis. Hinc varia speciatim referemus, cum probatis Authoribus, de votis Castitatis & Religionis: quorum non pauca, utpotè communia, usui etiam esse poterunt extra Jubilæum pro votis istarum Peregrinationum.

M

I. Nul-

I. Nullum votum, de quo dubitatur an si reservatum, sive dubium sit juris, sive facti, est reservatum; ac consequenter potest illud commutare Confessarius vi Jubilæi, (& extra Jubilæum, qui habet potestatem commutandi; & ita deinceps:) commutare, inquam, si nempe dubium non sufficiat ad excusandum votentem à voti obligatione: si enim excusat, nullâ opus est commutatione. Suarez *c. 26. n. 6.* Sanchez *c. 40. n. 26.* Layman *c. 8. n. 14.* Gobat *tr. II. qui est De Voto n. 330.* Platelius *p. 3. n. 812.*

Et, quamvis postea deprehendatur certò fuisse reservatum, manebit tamen verè commutatum. Sanchez *c. 44. n. 10.* Lugo *de Pœnit. disp. 20. n. 23.* Tamburinus *de exped. confess. l. 2. c. 1. §. 4. n. 25.*

II. Votum Castitatis, &c. ex metu levi injustè incusso, non est reservatum: quia non est perfectè liberum; adeoque est commutabile. Sanchez

c. 40. n. 30. Lessius c. 40. n. 127. Portel Dub. Regular. v. Voti dispensatio, Ad-
dit. n. 77. Dianap. i. tr. 11. R. 73. Pla-
telius sup. & alii cum communiore
sententiâ Navarri, Angeli, Fumi,
Emm. Rodriguez, &c.

III. Votum Castitatis, &c. emis-
sum cum intentione se solum obligan-
di venialiter, non est reservatum.
Sanchez n. 47. Bonacina De Voto q. 2.
pu. 7. §. 4. n. 20. Diana sup. R. 25. Al-
loza v. Votum, sect. 5. n. 28. Gobat De
Jubil. n. 316. & alii.

IV. Nec votum Castitatis, &c. con-
ditionale (nempe in futurum contiu-
gens, aut conditione non inexistente
tacite) aut poenale; ut cum dixisti: Si
Deus hoc me periculo liberaverit, Si ite-
rum me inebriavero, voveo me servaturum
perpetuam castitatem, ingressurum Reli-
gionem, &c. Idque non tantum ante
conditionem impletam, aut culpam
commisam, ut communiter admit-
tunt: sed probabiliter etiam post, ut
cum Ant. Gomezio, Petro de Ledes-

268 P. 3. De Jubileo extraordinario.
ma, & aliis, docent Sanchez De Ma-
trim. l. 8. disp. 10. num. 8. & 13. & in
Decal. l. 4 c. 40. num. 91. & 99. Portel
Dub. Regular. v. Confessor. n. 28. Mal-
derus in 2. 2. tr. 10. c. 5. dub. 10. Trul-
lenck in Decal. & in Bull. Cruc. Petrus
Marchantius Tribun. Sacram. to. 2. pag.
288. sine R. 2. Gordonus l. 6. q. 5. num.
82. Diana pluribus locis, & alii. Vide
& Lessium De Justit. l. 2. c. 40. n. 130.
& 131.

Et quidem, etiam si post impletam
conditionem confirmatum fuerit vo-
tum: Quia talis confirmatio cadit
supra votum à principio non absolu-
tum, sed conditionale; atque adeò
nullam majorem obligationem addit
ad primum votum, sicque secundum
illud etiam est commutabile. Diana
p. 6. tr. 8. R. 16.

V. Nec est reservatum votum Ca-
stitatis, &c. alternativum seu disjun-
ctivum, cujus altera pars non est re-
servata; ut, *Voveo perpetuam Castita-
tem, aut perpetuam abstinenciam à carni-
bus;*

bus; quando scilicet res est adhuc integra, quia scilicet, vovens nondum elegit partem reservatam. Nam juxta Regulam Juris 70. *In alternativis electio est debitoris; & sufficit alterum impleri.* Sanchez *cap. illo 40. n. 42. & 43.* cum Suarez, Sayro, Azorio, Lessio *n. 132.*

Existimat tamen Malderus modò citat. etiam postquam elegisti partem reservatam, posse adhuc hanc commutari, si novo voto eam non elegeris. Et hanc sententiam, multum probabilem dicit Diana *p. 1. tr. 11. R. 65.* & iterum cum Angelo Bossio, *p. 5. tr. 12. R. 60.* & tuetur Tamburinus *in Decal. l. 3. c. 16. §. 4. n. 31. quia,* inquit, *sic votum remanet in primæva suâ naturâ;* ergo non reservatum. Et hoc etiam docet Matth. de Moya *tr. de Relig. disp. 1. q. 2. §. 2. fine.*

Hanc sententiam censet Gobat *n. 317.* multum alienam à communi sensu, non tamen improbabilem. Et esset reverà maximè probabilis, si partem

270. P. 3. De Jubilæo extraordinario.
reservatam elegisses simplici tantum
proposito, & non cum voluntate te
obligandi, seu potius, priorem obli-
gationem determinandi. Vid. Laym.
c. 8. n. 12. Castropalao De Voto disp. 2.
pu. II. n. 6.

Hoc certius: Si pars non reservata
reddatur impossibilis; ut, quia inci-
disti in gravem infirmitatem; partem
alteram non remanere reservatam:
Quia per accidens est, alteram non
posse eligi. Sanchez c. 40. n. 44. cum
Suarez; Layman n. illo 12. Castropa-
lao n. 6. Tambur. sup. n. 30.

VI. Votum Religionis, &c. emis-
sum sub aliquâ circumstantiâ acci-
dentali, reservatum non est quâ parte
illam circumstantiam spectat. Ut, si
voveris ingredi Religionem S. Fran-
cisci, strictiorem, hoc anno, &c. po-
test circumstantia illa commutari, ut
ingrediaris aliam Religionem, laxio-
rem, anno sequenti, &c. Manebit ta-
men votum ingrediendæ Religionis.
Sanchez c. 40. n. 74. cum Emm. Ro-
dri-

driquez, Petro de Ledesma, Azorio,
Lessio, &c.

Idem est de voto exequendi sta-
tim votum Religionis: Quia est vo-
tum distinctum à voto Religionis
Sanchez n. 76. Basil. Pontius De Ma-
trim. l. 8. c. 8. n. 25. Castropalao pu.
II. n. 4.

Q. 3. Quale speciaticim debeat esse Vo-
tum Castitatis, ut censeatur reservatum?

R. Debet esse perfectum & de ca-
stitate propriâ & perfectâ, seu, de to-
tali & perpetuâ in futurum abstin-
tiâ ab omni voluntariâ delectatione
venereâ, tam intra quàm extra conju-
gium. Doctores communiter apud
Gobat De Jubil. n. 312.

Hinc I. reservatum non est votum
castitatis non perpetuæ, ut 10. 15. 20.
annorum.

Censetur autem perpetuum votum
castitatis 100. annorum, eò quòd vita
hominis præsumatur non diutiùs du-
rare. Sanchez c. 40. n. 49. Lessius n.
123. Trullenck Bull. Cruc. l. 1. §.

272 P. 3. De Jubilao extraordinario.

7. c. 3. dub. 15. n. 7. Barthol. à S. Fausto *Thesauro Relig. t. 3. q. 71. &c.*

Unde, si quis octogenarius voveret se 20. annis servaturum castitatem, tale votum reservatis annumerandum esse, verosimiliter infert Gobat n. 313. Trullenck *ibid.*

II. Reservata non sunt vota non contrahendi in matrimonium, non fornicandi, non tangendi mulierem, non petendi debitum conjugale; nec votum non petendi nec reddendi debitum, factum de communi consensu conjugum, Lessius n. 123. nec votum permanendi in statu viduali, matrimonii leges sanctè servandi, seu castitatis conjugalis, nisi hoc votum sit annexum auctoritate Pontificiâ Statui Religioso, ut est hodie Statui Equitum militarium, præter Equites sancti Joannis, qui absolutam castitatem voverunt. Sanchez c. 40. n. 50, Layman c. 8. n. 8.

III. Non est reservatum votum Virginitatis servandæ, quando constat

stat non esse omnimodæ castitatis, sed
solummodo integritatem servan-
di, consistentem in abstinentiâ à pri-
mo actu, per quem virginitas deper-
ditur.

Dixi, quando constat; cum scilicet
vovens expressè voluit non obligare
se ad totalem castitatem. Nam, si de
tali limitatione non constat expressè,
censetur votum perfectum & absolu-
tum castitatis, adeoque reservatum.
Sanchez n. 65. cum Azor, Sayro, Les-
sio; Diana p. I. tr. II. R. 60. Trullenck
suprà. Vide tamen De Moya tr. de Re-
lig. disp. I. q. 2. §. 2.

IV. Votum Castitatis absolutæ,
emissum à conjuge absque alterius li-
centiâ, matrimonio jam consumma-
to, non est reservatum, cum non sit
omnimodæ castitatis. Sanchez cap.
40. n. 52. Diana sup. R. 82. Trullenck
n. 12. cum aliis.

Factum autem matrimonio non-
dum consummato, reservatum erit, si
nempe factum sit animo ingrediendi

274 P. 3. De Jubilæo extraordinario.
in Religionem, ad illud implendum,
sciendo non esse aliud medium. San-
chez, Diana, Trullenck *ibid.* &c.

Idem dicendum, si conjux cum al-
terius licentiâ emiserit votum casti-
tatis, etiam post matrimonium con-
summatum, animo ingrediendi Reli-
gionem &c. Sanchez *n.* 54. Trullenck
n. 14. cum Ludovico à Cruce.

Quòd si uterque conjux, communi
consensu, & per modum contractus,
castitatem vovisset; tunc esset reser-
vatum: quia absolutæ & omnimo-
dæ castitatis. Navarrus, Henriquez,
& alii, quos citat & sequitur San-
chez *De Matrim.* l. 8. *disp.* II. *n.* 10. &
in Decal. l. 4. c. 40. *n.* 57. Sayrus l. 6.
c. II. *n.* 53. Diana R. *illâ* 82. Trullenck
n. 16.

Rectè autem monet Layman c. 7.
n. 16. *sine*, conjugibus, nisi senes sint,
non esse facile suadendum, ut perpe-
tuæ continentiæ votum edant.

V. Votum assumendi Ordinem sã-
crum, non est reservatum: quia non
est

est votum castitatis, sed votum assumendi statum, cui annexa est castitas. Diana R. 64. cum Henriquez, Sanchez, Fernandez, & aliis; sicuti nec votum vovendi castitatem. Diana R. 76. Castropalao pu. 11. n. 1. cum Suarez, Sanchez, & aliis.

VI. Potest etiam commutari, quando diversis votis varia ad castitatem pertinentia sunt promissa, ita ut ex omnibus illis junctis consurgat obligatio ad perfectam castitatem. Ut, si quis semel promiserit se non initurum matrimonium, & iterum se non fornicaturum, & iterum se nullum peccatum venereum admissurum. Quia quodlibet horum est commutabile, cum non sit reservatum: ergo & omnia illa simul. Nam Vota posteriora se habent per accidens ad prius.

Hoc autem intelligendum est, nisi id ultimum votum, quo castitas perfecta completur, consultò ille fecerit, ut perfectâ castitate obstrictus maneat. Tunc enim censetur priora

276 P. 3. De Jubileo extraordinario.
cum hoc posteriori conjungere, &
velle perfecto castitatis voto se ob-
stringere, Sanchez c. 40. n. 68. & cum
eo Diana p. 1. tr. II. R. 67. Trullenck
num. 25. citans etiam Ludovicum à
Cruce,

Q. 4. *Quale speciatim debeat esse Vo-
tum Religionis?*

R. Debet esse absolutum & perfe-
ctum Religionis propriè & simplici-
ter dictæ.

Hinc I. Vota Religiosa, seu per
quæ fit quis verè Religiosus, ita sunt
reservata, ut à nullo saltem qui sit in-
ferior Summo Pontifice sint dispen-
sabilia aut commutabilia.

Idem dicendum de votis peculia-
ribus quarundam Religionum, an-
nexis Professioni seu Votis Religiosis
substantialibus, ut Voto vitæ quadra-
gesimalis in Ordine Minimorum,
Votis quibusdam peculiaribus in So-
cietate JESU, &c. Diana p. 6. tr. 8.
R. 34. cum Suarez, & aliis. Et de his
non est difficultas.

II, Vo-

II. Votum Religionis, scilicet, (ut communiter intelligitur) ingrediendæ, reservatum est, si sit propriè dicta Religio, hoc est, à Summo Pontifice approbata: nam Votum Religionis non approbatæ, non est reservatum.

III. Votum perseverandi in Religione, probabiliter commutari potest ex justâ causâ, v. g. propter austeritates majores, quas experitur Novitius: est enim votum virtute diversum à voto ingrediendi Religionem. Unde tunc non commutatur votum Religionis, sed tantum qualitas adjuncta, quæ nullibi reservatur. Sanchez de Matrim. l. 8. disp. 15. n. 4. & in Decal. l. 4. c. 40. n. 75. Lessius De Just. l. 2. c. 41. n. 46. Fagundez in 2. præc. Decal. l. 2. c. 41. Malderus in 2. 2. tr. 10. c. 5. dub. 10. & alii, quos citat & sequitur Diana p. 1. tr. 11. R. 79 & p. 11. tr. 8. R. 18. Trullenck in Bull. Cruc. Basil. Pontius De Matr. l. 8. c. 8. nu. 25. &c.

278 P. 3. De Jubileo extraordinario.

Q. 5. An commutari possint Juramenta perpetuæ Castitatis, & ingredienda Religionis?

R. Affirmant Tabiena, Petr. de Ledesma, & alii, quorum sententiam probabilem censent Diana p. 4. tr. 4. R. 69. & p. 5. tr. 12. R. 59. & p. 10. tr. 14. R. 17. Tambur. in Decal. l. 3. c. 7. §. 3. n. 7. & alii apud Moyam tr. de Relig. disp. 1. q. 4. Quia in jure nullum juramentum reperitur Pontifici reservatum: neque ex eo quòd vota sint reservata, sequitur quòd sint & juramenta circa eandem materiam; cum obligatio voti sit major obligatione juramenti, ex S. Th. 2. 2. q. 89. a. 8. quem plerique sequuntur.

Negant esse commutabilia, Cajetanus, Sorus, Toletus, Valentia, Suarez l. 6. de Voto c. 14. n. 12. Fagundez sup. c. 42. n. 4. sine, Layman l. 4. tr. 3. c. 11. n. 4. & 8. Turrianus Select. disp. pag. mihi 183. Moya sup. Portel dub. Regul. v. Voti commutatio, Platelius p. 3. n. 825. & alii communiùs. Quia ejus-

ejusmodi juramenta includunt Votum, seu promissionem Deo factam: saltem in Jure, juramenta pia æquiparantur votis.

Sanchez *De Matr. l. 8. disp. 13. & in Decal. l. 3. c. 19. n. 6.* mediâ quasi viâ, tenet, regulariter & ut plurimum hæc juramenta esse reservata: quia regulariter includunt votum, seu promissionem Deo factam, atque adeò fortiùs obligant quàm vota; at non esse reservata, si promissionem Deo non includant: ut, si quis non respiciens Deum, quasi volens ei aliquid in ejus obsequium offerre, sed solùm eum offerre in testem intendens, v. g. ex indignatione quòd non sit adeptus dignitatem, aut nobiles nuptias quas prætendebat, juret se ingressurum Religionem.

Sanchezium sequitur Malderus *in 2. 2. tr. 10. c. 6. dub. 11.* & quidam alii apud Moyam *sup.* qui ab illis se non dissentire dicit, casu quo detur juramentum de re futurâ, v. g. castitate.

ser-

280 P. 3. De Jubileo extraordinario.

servandâ, quod promissorium simpliciter non sit: Casum autem illum non admittit, saltem regulariter loquendo, quidquid sit de possibili.

Q. 6. Quae regula servanda in commutationibus Votorum?

R. Nulla certior regula dari potest, quàm prudens arbitrium Confessarii, qui expensis omnibus circumstantiis personæ, naturæ, & finis voti, æqualitatem vel quasi, in Domino constituat.

Generaliter igitur observet in primis, ut commutatio voti fiat in rem, maximè, quoad potest, conducibilem ad finem, ad quem votum fuerat emissum, & ut cedat in majus emolumentum spirituale; moneatque, transferri obligationem in rem subrogatam: posse nihilominus redire ad priorem voti materiam.

Generales quasdam Regulas affert Suarez to. 2. de Relig. l. 6. c. 19. Sanchez etiam particulares circa plura vota, in Decal. l. 4. c. 59. Tamburinus

in

*in
bil*

*C
re J*

*qua
abs
nite
tisf
den
Sac
par
tant
quâ*

*Jubi
E
niff*

S. 14. De Pœnitentiâ, & Indulg. 281
in Decal. l. 3. c. 16. §. 6. Gobat De Ju-
bilao c. 42.

SECTIO XIV.

DE POENITENTIA, ET INDUL- GENTIA.

QUÆST. I. An, & qualis Pœnitentiâ,
seu Satisfactio, à Confessario tempo-
re Jubilæi injungenda?

RESP. Omnino injungenda est ali-
qua. Tum quia Bulla generatim &
absolutè dicit, injungendam esse pœ-
nitentiam salutarem: tum quia Sa-
tisfactio, ex Conc. Florentino & Tri-
dentino, est intrinsecè constitutiva
Sacramenti Pœnitentiæ, non quidem
pars essentialis, sed pars integralis
tantum. Potest tamen injungi minor,
quàm extra Jubilæum.

Q. 2. Quæ Indulgentia concedatur in
Jubilæo?

R. Indulgentia plenaria, seu ple-
nissima, ut habet Bulla, omnium pec-
cato.